

จดหมายข่าวสถานพัฒนาคุณาจารย์ FDA Newsletter

สถานพัฒนาคุณาจารย์ แหล่งเรียนรู้ทางการจัดการศึกษาและการวิจัยการศึกษา
ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ

ฉบับที่ 8 ปีที่ 10 ประจำเดือนสิงหาคม 2560

สารบัญ

- ◆ รอบรู้ มทส. ①
- ◆ บทความการเรียนรู้การสอน ②
วิธีสอนแบบ CIPPA Model
- การเรียนรู้แบบ Holistic Learning* ④

รอบรู้ มทส.

ยินดีต้อนรับ

รองศาสตราจารย์ ดร.กิติ ชยะกุลศิริ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์
ได้รับวุฒิ Doctor of Engineering (Electric Power
System Management) , Asian Institute of
Technology

อาจารย์ ร้อยโท ดร.รัฐวุฒิ วงษ์วิทย์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมการผลิต
สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์
ได้รับวุฒิ Doctor of Engineering (Mechanical
Manufacture and Automation), Harbin Engineering
University, Republic of China

อาจารย์อภิรักษ์ หนองกลาง
อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
สำนักวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
ได้รับวุฒิ วิศวกรรมมหาบัณฑิต (วิศวกรรมเครื่องกล),
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สถานพัฒนาคุณาจารย์

(Faculty Development Academy)

ชั้น 1 อาคารวิชาการ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ 0-4422-4661 โทรสาร 0-4422-4662

URL: <http://fda.sut.ac.th>, E-mail: fda@sut.ac.th,

Facebook: <http://www.facebook.com/sutfda>

อาจารย์ ดร.รัชพงษ์ พิทักษ์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

ได้รับวุฒิ วิทยาการสารสนเทศดุสิตบัณฑิต (เทคโนโลยีสารสนเทศ), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ขอแสดงความยินดีกับคณาจารย์ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร

อาจารย์ แพทย์หญิงเพ็ญฟ้า เบญจโอฬาร

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและ

เวชศาสตร์ชุมชน สำนักวิชาแพทยศาสตร์

ดำรงตำแหน่ง ผู้รักษาการแทนหัวหน้าสาขาวิชา

เวชศาสตร์ครอบครัวและเวชศาสตร์ชุมชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สรารุช สุขสุผิว

อาจารย์ประจำสาขาวิชาอายุรศาสตร์

สำนักวิชาแพทยศาสตร์

ดำรงตำแหน่ง ผู้รักษาการแทนหัวหน้าสถานแพทยศาสตร์
ศึกษา

บทความด้านการเรียนการสอน

วิธีสอนแบบ CIPPA Model

แนวคิด

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลชิปปา เป็นแนวคิดของทศนา แชมมณี ที่กล่าวว่า ชิปปา (CIPPA) เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย อาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ CIPPA MODEL เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้ การได้เคลื่อนไหวทางกาย การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา ได้แก่

1. แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) ตามรูปแบบของ ทิศนา ขัมมณี มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย เช่น ผู้สอนอาจใช้การสนทนาซักถามให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เดิม หรือให้ผู้เรียนแสดงโครงความรู้เดิม (Graphic Organizer) ของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้สอนอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหากันได้ในขั้นนี้ผู้สอนควรแนะนำแหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนตลอดทั้งจัดเตรียมเอกสารสื่อต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล / ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล / ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนสร้างความหมายของข้อมูล / ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็น ต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมในขั้นนี้ ผู้สอนควรใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างลักษณะนิสัย กระบวนการทักษะทางสังคม ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ผู้สอนควรให้

ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญประกอบด้วยมโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์ย่อยของความรู้ทั้งหมด แล้วนำมาเรียบเรียงให้ได้สาระสำคัญครบถ้วน ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนจัดเป็นโครงสร้างความรู้ จะช่วยให้จดจำข้อมูลได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงผลงาน

ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อมูลที่ได้ ขั้นนี้เป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถแสดงผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เรียงความ วาดภาพ ฯลฯ และอาจจัดให้มีการประเมินผลงานโดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่อนั้น ๆ เป็นการให้โอกาสผู้เรียนใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

หลังจากประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำความมารวม แสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้ เช่นกัน

ขั้นที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge)

ขั้นที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

ประโยชน์

1. ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริงจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดที่หลากหลาย เป็นประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิต
3. ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับสมาชิกภายในกลุ่ม

ขอบคุณบทความจาก

<https://sites.google.com/site/prapasara/15-1>

ที่มา : <http://blog.eduzones.com/lovekru/183977>

การเรียนรู้แบบ Holistic Learning

1. แปลงข้อมูลให้เป็นรูปภาพ

สมองคนเราสามารถจดจำภาพได้ดีกว่าข้อความ ดังนั้น การแปลงข้อมูลต่างๆ ให้เป็นรูปภาพ จะทำให้เราสามารถจำได้ดีขึ้น รูปภาพในที่นี้รวมถึงแผนภูมิแท่ง แผนภูมิวงกลม แผนที่ความคิดด้วย ลองฝึกจดแลคเชอร์โดยมีรูปประกอบดู แล้วจะพบว่ามันจำง่ายกว่าข้อความติดกันเป็นพืดๆเยอะ

2. เชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เก่า

ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้พยายามโยงเข้ากับพื้นความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว จะช่วยให้เราสามารถเข้าใจสิ่งใหม่ที่เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เช่น คำว่า 'sue' ซึ่งแปลว่า ฟ้องร้อง ออกเสียงคล้าย ๆ 'สู' ในภาษาไทย เราก็จำแบบเชื่อมโยงว่า sue คือ สูกันศาล = ฟ้องร้อง แบบนี้ก็จะช่วยให้จดจำได้ในระยะยาว

3. ดิวให้เพื่อน

การดิวให้คนอื่น นอกจากจะเป็นการทบทวนความรู้ของเราอีกรอบแล้ว ในระหว่างเรียบเรียงเพื่อนำไปอธิบายให้เพื่อนเข้าใจ สมองของเรายังมีการพัฒนาปรับปรุงสิ่งที่เรียนรู้ไป ให้มีการจัดวางอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และทำให้เราเข้าใจความรู้เหล่านั้นลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นไปอีก

4. หลีกเลียงการจดโน้ตด้วยข้อความล้วน ๆ

เวลาที่เรাজดโน้ตไว้อ่านทบทวนเอง เราก็ไม่ควรเขียนเฉพาะตัวหนังสือ ลองวาดภาพ เขียนกราฟ เขียนแผนภูมิแทรกลงไปบ้าง จะช่วยให้สนุกขึ้นเวลากลับมาอ่านทบทวน และทำให้จดจำได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย อย่าลืมหาความคิดเห็นที่เรามีต่อเรื่องนั้น ๆ ลงไปด้วย เพราะมันจะช่วยกระตุ้นให้สมองเกิดการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

5. วางรากฐานให้มั่นคง

เวลาเริ่มต้นเรียนใหม่ ๆ ส่วนใหญ่เนื้อหาจะง่ายใช้ใหม่ แต่พอเรียนไปเรื่อย ๆ ยิ่งเรียนก็ยิ่งยากขึ้น และทำให้งุนงงสับสนมากขึ้นเรื่อย ๆ บางคนพอไม่เข้าใจจุดหนึ่งก็ปล่อยผ่านไป แล้วข้ามไปอ่านอีกเรื่อง

แบบนี้มันก็จะยิ่งทำให้งุนงงมากขึ้น เพราะเนื้อหาในบทเรียนส่วนใหญ่จะเชื่อมโยงกัน ฉะนั้น ถ้าอยากจะเข้าใจบทเรียนทั้งหมดได้โดยไม่สับสน การค่อย ๆ เรียนรู้ทีละสเต็ปจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

6. อ่านบทสรุปก่อนเริ่มเรียน

หากวิชาไหนมีบทสรุป ก่อนจะเริ่มอ่านเนื้อหาหรือเรียนในคาบถัดไป แนะนำให้อ่านบทสรุปไปก่อนล่วงหน้า เพราะจะช่วยให้เห็นภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมดก่อน และเมื่อย้อนกลับมาไล่อ่านอีกครั้งก็จะทำให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

7. ตั้งใจฟังในห้องเรียน

บางคนเวลาเรียนในห้องมักจะชอบก้มหน้าก้มตาจดตามสไลด์ หรือจดตามสิ่งที่อาจารย์สอนแบบทันท่วงทีทันที ซึ่งการจดก็ถือเป็นวิธีช่วยจำที่ดี แต่อย่าลืมหาสมาธิไว้ใช้กับการฟังและคิดวิเคราะห์ตามด้วย บางคนจดมาเยอะก็จริง แต่พอกลับมาอ่านทวนกลับไม่เข้าใจซะงั้น เพราะมัวแต่จดแทบไม่ได้ฟังที่อาจารย์สอนเลย

8. ฝึกจับประเด็น

การจับประเด็นไม่ใช่แค่การย่อความหรือสรุปความ แต่เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นแก่นว่าอะไรคือหัวใจหลักของสิ่งที่เขียนอยู่ในหนังสือหรือสิ่งที่อาจารย์พูด ฉะนั้นเวลาอ่านหนังสือจบบทก็อย่าลืมตั้งคำถามกับตัวเองด้วยว่า หัวใจสำคัญหรือประเด็นหลักของบทนี้คืออะไร

9. พักผ่อนให้เพียงพอ

สุดท้ายนี้ถ้าอยากให้สมองโลดแล่นพร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ อย่าลืมพักผ่อนให้เพียงพอด้วย เพราะไม่ว่าจะอ่านหนังสือมาเยอะแค่ไหน แต่ถ้าอ่อนเพลีย สมองไม่พร้อมทำงาน เราก็จะไม่สามารถดึงข้อมูลต่าง ๆ ออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่

ขอบคุณภาพและบทความจาก

<http://www.wegointer.com/2015/10/holistic-learning/>

<http://blog.eduzones.com/moobo/188285>